

Tiêu điểm

80 cá thể gấu nuôi nhốt trái phép ở Quảng Ninh có thể quyết định số phận các loài động vật hoang dã (ĐVHD) nguy cấp của Việt Nam

Xử lý theo luật pháp hiện hành hay không? Đây là câu hỏi không chỉ quyết định số phận của 80 cá thể gấu nuôi nhốt ở tỉnh Quảng Ninh, mà còn ảnh hưởng đến tương lai của một số loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm nhất của Việt Nam.

Câu chuyện bắt đầu từ những nỗ lực chấm dứt nạn buôn bán và nuôi nhốt gấu trái phép. Sau khi Quyết định 02 về quản lý gấu nuôi nhốt ra đời và có hiệu lực vào năm 2005, toàn bộ hơn 4.000 cá thể gấu nuôi nhốt được đăng ký và gắn chip điện tử, giúp cơ quan chức năng có thể nhận diện chính xác từng cá thể đã được đăng ký. Mục tiêu của Quyết định này là nhằm ngăn chặn nạn buôn bán và nuôi nhốt gấu thông qua việc đăng ký những cá thể gấu đang bị nuôi nhốt và ngăn không cho những cá thể gấu mới bị buôn bán. Sau thời hạn đăng ký cuối cùng vào ngày 28/2/2005, mọi cá thể gấu không đăng ký được phát hiện trong các trang trại hay bị buôn bán đều bị coi là bất hợp pháp; đồng thời chủ sở hữu của chúng sẽ bị khởi tố. Quy chế 47 ban hành vào tháng 6/2006 đã nhấn mạnh nội dung này trong Điều 4 Khoản 2 rằng những cá thể gấu không được gắn chip sẽ bị tịch thu.

Về cơ bản, gắn chip cho gấu nuôi nhốt và ngăn không để những cá thể gấu mới bị buôn bán là một ý tưởng hay. Tuy nhiên, việc buông lỏng kiểm tra, giám sát những trang trại nuôi nhốt gấu của cơ quan chức năng và những thủ đoạn lách luật pháp của những chủ trang trại đang ảnh hưởng đến tính nghiêm minh của pháp luật, đe dọa đến tương lai của loài gấu, hổ, và những loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm khác.

Cuối tháng 7 năm 2007, 27 cá thể gấu con đã được cơ quan chức năng phát hiện và xác định đang bị nuôi nhốt trái phép tại một trang trại ở Hà Tây. Tuy nhiên, khi họ quay trở lại hiện trường thì số gấu này đã biến mất. Không chịu bỏ cuộc, cơ quan chức năng vẫn tiếp tục điều tra và đã phát hiện thêm 80 con gấu không có đăng ký nhưng đang được nuôi nhốt trái phép trong sáu cơ sở kinh doanh ở tỉnh Quảng Ninh. Tuy nhiên, cho tới nay, số gấu này vẫn nằm trong tay những chủ trang trại này và chưa đối tượng nào có liên quan bị khởi tố vì tội đã mua bán trái phép số gấu nêu trên.

Các lãnh đạo tỉnh hiện đang đợi quyết định về biện pháp xử lý trường hợp này. Sở dĩ đây là một vụ việc vô cùng quan trọng vì nó không chỉ liên quan đến số phận của 80 con gấu mà còn thử thách tính nghiêm minh của luật pháp và quá trình thi hành pháp luật của cơ quan chức năng. Pháp luật được ban hành nhằm mục đích bảo vệ lợi ích cộng đồng, bảo vệ loài gấu nói riêng và những ĐVHD nguy cấp quý hiếm nói chung để chúng không bị tuyệt chủng chỉ vì lợi ích của một vài cá nhân.

Quan trọng hơn cả, quyết định xử lý đối với 80 con gấu có thể dẫn đến hai khả năng: tăng cường hoặc sẽ làm tiêu tan những nỗ lực bảo vệ các loài ĐVHD nguy cấp ở Việt Nam. Có lẽ chính vì thế mà tất cả đang dõi theo vận mệnh của những con gấu này.

Liệu những quyết định cuối cùng của cơ quan chức năng về số phận của trên 100 cá thể gấu không được đăng ký tại Quảng Ninh sẽ mở đường cho nạn buôn bán gấu trái phép được tiếp tục hay đặt một dấu chấm hết cho nạn buôn bán động vật hoang dã? Ảnh: ENV

Dưới đây là viễn cảnh sau kết quả xử lý trường hợp 80 con gấu này:

Nếu như cơ quan chức năng ra quyết định đăng ký gắn chip cho những con gấu bị nuôi nhốt trái phép này thì thông điệp ở đây sẽ quá rõ ràng; Quyết định 02 và Quy chế 47 hoàn toàn không còn hiệu lực. Những chủ nuôi nhốt ĐVHD trái phép chỉ cần làm một động tác đơn giản là đăng ký cho các cá thể ĐVHD khi bị phát hiện. Không có khung hình phạt nào. Không có gì ngăn cản người dân mua bán và nuôi nhốt những loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm. Và một năm nữa, chúng ta sẽ phát hiện thêm 80 con gấu khác không được đăng ký gắn chip và bị nuôi nhốt trái phép. Rồi lại 80 con gấu nữa...80 con gấu nữa, cho đến khi không còn con gấu nào ngoài tự nhiên để bắt về nuôi nhốt tại các trang trại. Như vậy thì cũng không mong gì người dân sẽ tôn trọng luật pháp và tình

Những chiếc chuồng trống tại Trung tâm Cứu hộ gấu ở Tam Đảo đang đợi gấu được chuyển giao. Cơ sở vật chất do tổ chức AAF (Animals Asia Foundation) tài trợ đã được hoàn thành vào tháng 3 và đang chuẩn bị tiếp nhận 80 cá thể gấu bị nuôi nhốt trái phép ở Quảng Ninh khi các cá thể gấu này được cơ quan chức năng tịch thu. Ảnh: ENV

trạng vi phạm pháp luật sẽ ngày càng gia tăng. Những người nuôi nhốt hổ, vượn, voọc, mèo rừng, và những loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm khác sẽ bất chấp luật pháp mà tiếp tục mua bán và nuôi nhốt những loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm khác.

Nếu cơ quan chức năng ra quyết định tịch thu 80 con gấu này thì đây sẽ là một thông điệp mạnh mẽ và rõ ràng gửi đến những đối tượng nuôi nhốt ĐVHD trái phép. Luật pháp đã chứng tỏ được quyền lực của mình. Một người khi đã vi phạm pháp luật sẽ phải chấp nhận rủi ro. Không có trường hợp ngoại lệ. Tôn trọng luật pháp hay lãnh chịu hậu quả.

Điều này không chỉ tác động đến những người nuôi nhốt gấu trái phép mà còn ảnh hưởng đến những ông chủ nuôi nhốt hổ cũng như các loài ĐVHD khác. Một số đối tượng vi phạm sẽ tự nguyện chuyển giao những động vật đang bị nuôi giữ trái phép để tránh bị xử phạt. Những đối tượng khác sẽ bị buộc phải hoạt động bí mật vì lo sợ bị phát hiện và bị truy tố trước pháp luật. Mặc dù gấu và hổ có thể vẫn phải đối mặt với nguy cơ bị săn bắt, nhưng các hành vi vi phạm sẽ giảm đi rất nhiều và những kẻ phạm tội sẽ phải đối mặt với nhiều rủi ro hơn. ĐVHD được bảo vệ tốt hơn và lợi ích chung được duy trì.

Luật pháp được lập ra để bảo vệ những loài đang bị nguy cấp khỏi nguy cơ bị tuyệt chủng. Đã đến lúc chúng ta cần truyền tải một thông điệp mạnh mẽ đến những đối tượng buôn bán ĐVHD trái phép. Hành động của chúng ta là không thể chấp nhận được chỉ vì muốn làm giàu cho bản thân mà không đảm bảo lợi ích của những người xung quanh, đến con em chúng ta và tương lai của chúng ta.

Như để chứng minh những gì vừa được đề cập ở trên, khi chúng tôi hoàn thành bài viết này thì cơ quan chức năng lại phát hiện thêm 20 con gấu nữa tại một trong sáu trại gấu đang bị điều tra trong vụ 80 con gấu trước đó. Phải chăng chủ trại này chẳng sợ gì pháp luật nên mới ngang nhiên tiếp tục vận chuyển trái phép 20 con gấu mới, trong khi cơ quan chức năng vẫn đang trong giai đoạn tìm kiếm biện pháp xử lý vụ việc một cách hợp lý? Mặc dù đã có Quyết định 02 và Quy chế 47 nhưng nạn buôn bán gấu vẫn tiếp diễn trừ khi cơ

quan chức năng quyết tâm chấm dứt tình trạng này bằng việc thực thi pháp luật và áp dụng các khung hình phạt thích đáng để làm gương cho những kẻ coi thường luật pháp.

Hãy bảo vệ các loài ĐVHD nguy cấp quý hiếm của chúng ta!

Hãy nhớ rằng những đối tượng mua, bán ĐVHD trái phép là vi phạm pháp luật

Buôn bán ĐVHD là một loại hình tội phạm

Phải răn đe những đối tượng phạm pháp

Nếu bạn không phải là một phần của giải pháp thì có thể bạn là một phần của vấn đề.

Không khoan nhượng đối với các tội phạm liên quan đến gấu; giải pháp duy nhất để chấm dứt nạn buôn bán và nuôi nhốt gấu trái phép

Nếu chúng ta muốn chấm dứt nạn buôn bán và nuôi nhốt gấu, chúng ta chỉ cần nghiêm khắc thực thi pháp luật. Những đối tượng buôn bán gấu sẽ nhanh chóng biến mất, hay ít nhất sẽ suy giảm xuống chỉ còn số ít tội phạm hoạt động bí mật nhưng luôn có nguy cơ bị cơ quan chức năng phát hiện. Không khoan nhượng có nghĩa là không chấp nhận bất cứ hình thức cũng như mức độ phạm tội nào.

Một vài cán bộ chức năng cho rằng họ thấy tội nghiệp cho các chủ trại gấu bởi nuôi nhốt gấu là cả một quá trình tốn kém. Nếu như không cho phép các chủ trại gấu khai thác và bán mật gấu thì làm sao họ có thể tiếp tục công việc nuôi nhốt gấu của mình???

Tuy nhiên, nên nhớ rằng, những chủ trại gấu ngay từ đầu đã biết mình vi phạm pháp luật. Nếu họ tuân theo pháp luật thì họ đã không rơi vào tình cảnh như ngày

nay. Tại sao chúng ta lại thấy tội nghiệp cho những chủ trại này? Nếu như vậy, có lẽ chúng ta cũng nên thương cảm đối với những đối tượng buôn lậu ma túy khi hàng hoá của họ bị tịch thu? Mọi người đều phải lựa chọn. Đôi khi đó là những lựa chọn sai lầm. Tuy nhiên, bài học rút ra từ những sai lầm này chính là cơ hội để họ có thể học hỏi và tránh những sai lầm tương tự. Cho phép các chủ nuôi gấu khai thác và bán mật gấu có nghĩa là chúng ta cho phép vấn đề tiếp tục tồn tại, đồng thời gửi thông điệp đến tất cả các đối tượng hiện đang vi phạm và các đối tượng sẽ vi phạm rằng pháp luật không phải là luật lệ mà chỉ là một đề xuất. Cũng giống như vấn đề đội mũ bảo hiểm, mặc dù hầu hết mọi người đều biết rõ về những mối nguy hiểm có thể gặp phải khi điều khiển xe cơ giới nhưng họ vẫn thích ra đường không đội mũ bảo hiểm. Tuy nhiên, khi có quy định về đội mũ bảo hiểm cùng với việc giám sát và xử lý nghiêm khắc của cảnh sát, gần như tất cả mọi công dân đều đội mũ bảo hiểm khi đi trên đường trừ một vài trường hợp cá biệt. Những đối tượng này có thể sẽ bị bắt đi bắt lại cho đến khi họ nghiêm chỉnh chấp hành quy định.

Thực thi pháp luật để bảo vệ gấu không có gì khác biệt so với quy định về đội mũ bảo hiểm xe máy. Nếu nghiêm khắc thực thi pháp luật, chúng ta có thể thành công và chấm dứt nạn buôn bán gấu trái phép. Trong trường hợp này, vấn đề được đưa ra xem xét là khai thác vì mục đích thương mại ảnh hưởng nghiêm trọng đến công tác bảo vệ một loài ĐVHD nguy cấp.

Theo pháp luật hiện hành, những vi phạm sau được coi là tội phạm liên quan tới gấu, thuộc nhóm 1B, Nghị định 32:

- Sở hữu gấu không gắn chip là bất hợp pháp. Quá trình đăng kí gắn chip phải được hoàn tất trước

ngày 28/2/2005. Mục đích của quá trình này nhằm tránh tình trạng gấu mới bị săn bắt hoặc buôn bán.

- Khai thác mật gấu, kể cả từ những cá thể gấu đã đăng kí là bất hợp pháp.
- Quảng cáo, buôn bán mật gấu, tay gấu, nội tạng gấu, thịt gấu, nanh gấu hay các bộ phận khác của gấu kể cả những cá thể gấu đã đăng ký đều là bất hợp pháp.
- Di chuyển gấu đã đăng ký từ địa điểm này sang địa điểm khác, ngay cả trong cùng một tỉnh không có giấy phép của cơ quan kiểm lâm là bất hợp pháp.

Nếu chúng ta thực thi pháp luật, tình trạng nuôi nhốt gấu ở Việt Nam sẽ chấm dứt. Không khoan nhượng và chấm dứt vấn đề nuôi nhốt gấu trái phép ở Việt Nam.

Mùa xuân đến.... Lưu ý đối với Hải Quan và Bộ đội biên phòng.

Mùa xuân là mùa săn bắt gấu con. Vào thời gian này khi gấu con ra đời, những tay thợ săn thường bắn hạ gấu mẹ ngay trong rừng, sau đó bắt gấu con đem bán. Chúng ta có thể thấy rằng các đối tượng buôn bán luôn tìm cách đưa gấu con vào Việt Nam bằng đường bộ từ các nước lân cận như Lào, Campuchia. Hãy thông báo ngay những hành vi vi phạm liên quan đến gấu qua biên giới tới cơ quan chức năng, Kiểm lâm địa phương hoặc liên hệ đội Kiểm lâm Đặc nhiệm thuộc Cục Kiểm lâm.

Thống kê các vụ vi phạm

Kể từ 01/01/2005 đến nay, Chương trình Bảo vệ ĐVHD của ENV đã tiếp nhận và lưu trữ thông tin về 1104 vụ săn bắt, vận chuyển và buôn bán ĐVHD trái phép trên cả nước. Số liệu cụ thể như sau:

Thời gian	Số vụ buôn bán, vận chuyển trái phép do cơ quan chức năng tịch thu được	Số vụ bày bán trái phép ĐVHD tại chợ, nhà hàng và các cơ sở kinh doanh	Số vụ quảng cáo ĐVHD	Số vụ trưng bày, nuôi nhốt trái phép ĐVHD	Các vụ khác	Tổng cộng*
Tháng 1, 2008	20	46	2	18	0	86
Tháng 2, 2008	6	9	1	6	4	26
Tháng 3, 2008	5	3	1	3	0	12
Tổng cộng 2008	31	58	4	27	4	124
Tổng cộng 2005–2008	282	462	55	236	69	1104

* Ghi chú: Số liệu này chỉ thể hiện một phần nhỏ trong số các vụ săn bắt, buôn bán ĐVHD đang diễn ra ở Việt Nam, và dựa trên những thông tin ENV nhận được.

Hồ sơ về tình hình săn bắt và buôn bán ĐVHD trái phép: Tháng 1- 3 / 2008

Thông tin về các vụ tịch thu ĐVHD do vận chuyển, buôn bán trái phép

Quảng Nam: Chi cục kiểm lâm đã tịch thu được 546.4 kg ĐVHD tại nhà hai đối tượng buôn bán trái phép ở huyện Thăng Bình. Tang vật tịch thu được bao gồm kỳ đà, kỳ nhông, rắn ráo thường, cây, dúi, ba ba, nhím, và 66 kg thịt lợn rừng. Động vật sống được thả về rừng phòng hộ Phú Ninh, thịt lợn rừng và động vật chết được tiêu huỷ. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 960, 961)

Hà Nội: Cục Kiểm lâm phối hợp với Chi cục Hải quan sân bay Nội Bài đã kiểm tra và tịch thu hơn 1 tấn rắn ráo thường bị buôn lậu vào Việt Nam từ Thái Lan qua đường hàng không. Tại thời điểm phát hiện ra lô hàng, rất nhiều cá thể rắn đã chết. Hiện cơ quan chức năng vẫn chưa tìm ra tung tích của chủ lô hàng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1026).

Hà Nội: Vào đầu tháng 1, cảnh sát môi trường Công an thành phố Hà Nội đã phát hiện một đường dây buôn bán ĐVHD lớn trên địa bàn Hà Nội và tịch thu được 2 cá thể hổ sống. Lực lượng cảnh sát đã kiểm tra nhà riêng của đối tượng ở Hà Tây và phát hiện thêm các bộ phận của 4 cá thể hổ khác cùng với rất nhiều sản phẩm ĐVHD bao gồm sừng tê giác, ngà voi, chân gấu. Hai cá thể hổ sống đã được chuyển giao cho trung tâm cứu hộ Sóc Sơn. Đối tượng buôn bán cùng đồng bọn đã bị khởi tố. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 994)

Hai cá thể hổ tịch thu đầu tháng 1 vừa qua tại Hà Nội. Sau đó, cảnh sát môi trường đã kiểm tra nhà của đối tượng liên quan và phát hiện các bộ phận của 5 con hổ khác cùng nhiều sản phẩm làm từ động vật hoang dã khác. Ảnh: ENV

Hà Nội: Cảnh sát môi trường phối hợp với Chi cục kiểm lâm Hà Nội đã tịch thu được một con mèo rừng, 4 con cây và 13 con don tại nhà hàng Nam Hải ở Hà Nội. Tất cả tang vật tịch thu được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ Sóc Sơn. Đây là nhà hàng đã công khai bán ĐVHD trong nhiều năm liền, và cũng là đối tượng mà chính quyền địa phương đang khuyến cáo hành vi vi phạm và yêu cầu tuân thủ pháp luật. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 329B)

Bình Định: Hạt kiểm lâm Tuy Phước phối hợp với công an đã đột kích một nhà dân ở xã Phước Lộc, huyện Tuy

Phước, và tịch thu được 15 con cây vòi hương và hai con don. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1006)

Một trong số 15 cá thể cây vòi hương được cán bộ kiểm lâm tịch thu tại một nhà dân ở Bình Định tháng 1 vừa qua. Ảnh: Kiểm lâm Tuy Phước

Lâm Đồng: Cơ quan kiểm lâm đã đột kích một số nhà dân ở huyện Đam Rông sau khi nhận được tin báo từ những người dân địa phương về hành vi nuôi nhốt và buôn bán ĐVHD trái phép. Cơ quan chức năng đã tịch thu được 13 kg thịt và xương khỉ khô, 6 kg thịt hươu, 14 kg thịt cheo cheo, 18 kg thịt lợn rừng, 10 kg thịt hoẵng, 2 con khỉ, don, mèo rừng, dúi, và cây. Hai con khỉ đã được chuyển giao cho Vườn Quốc gia Bi Doup Núi Bà và toàn bộ số thịt bị tiêu huỷ. Các đối tượng bị phạt hành chính tổng cộng 9.891.000 đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 995, 996, 998)

Hà Tĩnh: Công an huyện Hương Sơn đã tịch thu 277 kg tê tê đang được các đối tượng vi phạm tập kích trên đường chờ chuyển đi nơi khác. Đối tượng vi phạm đã trốn thoát khi lực lượng chức năng ập tới. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 993)

Quảng Bình: Cảnh sát môi trường đã tịch thu một lô hàng 154 kg ĐVHD bao gồm 2 con tê tê, 2 con rùa, 2 con lợn rừng, 1 con nhím đuôi ngắn, 1 con don và 2 con rắn. Hầu hết số ĐVHD đã chết và bị tiêu huỷ. Chủ lô hàng bị phạt 30 triệu đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1032)

Hồ Chí Minh: Cán bộ hải quan sân bay Tân Sơn Nhất, thành phố Hồ Chí Minh đã phát hiện và tịch thu 5 mảnh sừng tê giác có khối lượng 17,66 kg từ một hành khách trên chuyến bay từ Singapore về Việt Nam. Tang vật được giấu kín trong một chiếc va ly xách tay nhằm tránh bị phát hiện. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 990)

Hồ Chí Minh: Lực lượng kiểm lâm và cảnh sát môi trường đã kiểm tra một nhà dân ở Quận Bình Thạnh và tịch thu được 24 con cây vòi mốc có tổng trọng lượng là 57,7 kg và 10 kg thịt lợn rừng. Toàn bộ số cây này đã được thả về Khu dự trữ sinh quyển Cần Giờ còn thịt lợn rừng được tiêu huỷ. Đối tượng vi phạm bị xử phạt 7,8

triệu đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1060)

Lâm Đồng: Hạt kiểm lâm Vườn Quốc gia (VQG) Bidoup-Núi Bà phối hợp với kiểm lâm Vườn Quốc gia Chư Yang Sin phát hiện 9 thợ săn đang săn bắt ĐVHD trong khu vực VQG và tịch thu 269 kg thịt ĐVHD bao gồm thịt nai, lợn rừng, cầy, hoẵng, và khỉ. Toàn bộ tang vật bị tiêu huỷ và các đối tượng đang chờ quyết định xử phạt. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1075)

Quảng Nam: Chi cục kiểm lâm tỉnh Quảng Nam đã tịch thu 3 cá thể mèo rừng con từ một người dân ở huyện Điện Bàn. Được biết đây là 3 con mèo rừng con bị người dân này đánh bắt trong một khu rừng cạnh nhà. Hiện 3 cá thể mèo rừng này đã được bàn giao cho Khu bảo tồn thiên nhiên Sông Thanh để chăm sóc và cứu hộ trước khi thả. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1074)

Đắk Lắk: Lực lượng kiểm lâm Vườn Quốc gia Chư Yang Sin đã phát hiện một người dân ở huyện KrôngBông tàng trữ 45 kg thịt sơn dương. Cơ quan chức năng quyết định tiêu huỷ tang vật và truy tố đối tượng vi phạm. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1003)

Ghi chú: Sơn dương (tên khoa học là *Capricornis sumatraensis*) có trong danh mục được bảo vệ của Nghị định 32, nhóm IB.

Hà Tây: Cảnh sát môi trường Công an tỉnh Hà Tây đã tịch thu 88 bình rượu rần hổ mang chúa, 4 bình rượu tắc kè, 4 bình rượu kỳ đà vận chuyển trên xe tải ở huyện Phúc Thọ. Hiện đối tượng buôn bán đang bị truy tố trước pháp luật. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1065)

Hải Phòng: Cục Hải quan Hải Phòng đã phát hiện 2 lô hàng tổng cộng hơn 21 tấn tê tê đã bị đánh vảy, và 900 kg vảy tê tê trong 3 công-ten-nơ được vận chuyển bằng đường thủy từ Jakarta, Indonesia. Bên nhận lô hàng là một công ty ở Việt Nam và dự định sẽ được chuyển tiếp sang Trung Quốc. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1090, 1100)

Hà Tây: Cảnh sát môi trường Công an tỉnh Hà Tây đã tịch thu được 9 cá thể mèo rừng và hơn 100 kg ĐVHD động lạnh bao gồm rắn hổ mang, rắn ráo, rắn cạp nong, don sau khi khám xét nhà đối tượng ở huyện Mỹ Đức. Số động vật sống tịch thu đã được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ Sóc Sơn. Đối tượng buôn bán bị truy tố. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1096)

Đắk Nông: Công an và kiểm lâm đã tịch thu xác một cá thể voọc chà và chân đen và hai cá thể vượn từ một người dân tộc Tày ở huyện Tuy Đức. Theo lời khai ban đầu, đối tượng mua các cá thể này từ một số người dân địa phương để nấu cao. (Thông tin được lưu trong hồ

sơ số 1008)

Thanh Hoá: Cảnh sát cơ động đã tịch thu 16 kg tê tê đang bị vận chuyển bằng xe máy ở thành phố Thanh Hoá. Lô hàng này có nguồn gốc từ Hà Tĩnh đang trên đường vận chuyển đến các nhà hàng ở Tp. Thanh Hoá. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1103)

Tuyên Quang: Lực lượng cảnh sát môi trường phối hợp với Hạt kiểm lâm huyện Chiêm Hoá đột kích một nhà dân và tịch thu được một con hổ đông lạnh. Theo khai báo, đối tượng mua con hổ từ tỉnh Hà Tây và tàng trữ tại nhà chờ người mua. Công an đang tạm giữ chủ nhà và người môi giới để chờ xét xử. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1105)

Đắk Lắk: Các cán bộ bảo vệ ĐVHD ở thành phố Buôn Ma Thuật đã đột kích một hộ dân và phát hiện một con voi đang bị xẻ thịt nấu cao. Các điều tra sau đó cho thấy con voi này trước đây thuộc sở hữu của một đoàn xiếc và đã chết vì mắc bệnh. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1092)

Ghi chú: Voi thuộc danh mục các loài ĐVHD được bảo vệ trong nhóm IB của Nghị định 32. Bất kỳ hành vi nuôi nhốt hay buôn bán voi hay những bộ phận của chúng, bất kể nguồn gốc ở đâu đều là vi phạm pháp luật bảo vệ ĐVHD.

Thanh Hoá: Cơ quan chức năng vừa tổ chức tiêu huỷ hai cá thể hổ chết ở huyện Thọ Xuân. Đây là hai cá thể trong số 7 cá thể hổ bị nuôi nhốt trái phép tại một cơ sở gây nuôi hổ ở tỉnh Thanh Hoá. Được biết chủ trang trại này có ý định chuyển giao 5 cá thể hổ còn lại cho cơ quan chức năng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1063)

Cơ quan chức năng tỉnh Thanh Hoá đang giám sát quá trình thiêu huỷ xác hai cá thể hổ của một người dân ở huyện Thọ Xuân. Qua vụ việc này, cơ quan chức năng tỉnh Thanh Hoá đã trở thành một điển hình tích cực cho các tỉnh khác trong việc thiêu huỷ đúng cách các cá thể hổ thay vì để cho các bộ phận cơ thể hổ bị bán (một hình thức vi phạm pháp luật). Ảnh: ENV

Sự tham gia của cộng đồng trong việc ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD

Sau đây là hồ sơ thông tin về các vụ việc có sự tham gia tích cực của cộng đồng trong việc ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trong ba tháng đầu năm 2008:

Hà Nội: Một người dân đã liên hệ đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV tự nguyện chuyển giao một cá thể cu li. Con cu li này sau đó đã được bàn giao cho Trung tâm Cứu hộ linh trưởng VQG Cúc Phương chăm sóc. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 991)

Một người dân ở Hà Nội tình nguyện chuyển giao một cá thể cu li cho Phòng Bảo vệ Động vật Hoang dã của ENV vào tháng 2/2008. Ảnh: ENV

Chú ý: ENV không khuyến khích người dân mua ĐVHD để "cứu hộ". Khi người dân mua các loài ĐVHD đang bị buôn bán, chúng có thể may mắn được cứu thoát khỏi tay các thương lái, tuy nhiên, người bán sẽ lại tiếp tục sử dụng số tiền đó để mua thêm các ĐVHD khác, càng làm cho nhiều cá thể cu li rơi vào tình trạng nguy cấp hơn, vì chúng sẽ bị săn bắt để đáp ứng nhu cầu mua ĐVHD của chính bạn và của nhiều người khác. Nếu bạn thấy bất kỳ cá thể hay loài ĐVHD nào đang bị buôn bán, hãy liên hệ ngay đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV. Chúng tôi sẽ cố gắng phối hợp với các cơ quan chức năng để tịch thu ĐVHD và đảm bảo những người buôn bán ĐVHD bị xử phạt đúng theo quy định của pháp luật. Đây là hành động phù hợp nhất để bảo vệ các loài ĐVHD đang bị buôn bán, đồng thời cũng góp phần bảo vệ các loài ĐVHD trong tự nhiên.

Hồ Chí Minh: Nhờ thông tin từ một người dân ở thành phố Hồ Chí Minh đến đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV, Chi cục kiểm lâm Tp. Hồ Chí Minh đã tiến hành kiểm tra và tịch thu được một con vượn tại một nhà dân ở Quận 9. Cá thể vượn nêu trên đã được chuyển tới Trung tâm Cứu hộ Cú Chi để chăm sóc và cứu hộ. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1015)

Hải Phòng: Sau khi nhận được tin báo từ một số sinh viên là tình nguyện viên của Mạng lưới tình nguyện viên bảo vệ ĐVHD, Chi cục kiểm lâm Tp. Hải Phòng

đã kiểm tra một nhà hàng và tịch thu năm cá thể cầy đang bị nuôi nhốt trái phép. toàn bộ số cầy sau đó được chuyển giao cho Chương trình Bảo tồn thú ăn thịt nhỏ (SCP) tại VQG Cúc Phương để cứu hộ trước khi thả về rừng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1009)

Hà Tây: Một công ty hoá chất trực thuộc Bộ Quốc phòng đã tình nguyện chuyển giao một cá thể gấu chó cho cơ quan chức năng tỉnh Hà Tây. Cá thể gấu này đã được công ty nuôi khoảng 4 năm trước khi chuyển giao. Hiện con gấu đang được chăm sóc và cứu hộ tại Trung tâm cứu hộ Sóc Sơn, Hà Nội. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 997)

Gia Lai: Sau khi nhận được thông tin từ cán bộ điều tra của ENV phản ánh, Hạt kiểm lâm thị xã An Khê đã kiểm tra và tịch thu 15 kg thịt ĐVHD trong đó gồm 5 kg thịt cầy, 10 kg thịt lợn rừng và 2 kg rắn tại nhà của một đối tượng chuyên buôn bán ĐVHD. Đối tượng đã bị xử phạt hành chính 1,7 triệu đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1011)

Thanh Hóa: Sau khi nhận được tin báo từ một khách du lịch nước ngoài, Hạt kiểm lâm huyện Cẩm Thủy kiểm tra một cửa hàng ở khu du lịch Suối Cá, và tịch thu được bốn cá thể cầy và ba cá thể sóc nhồi bông được bày bán tại cửa hàng. Chủ cửa hàng bị xử phạt 800 000 đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1017)

Hà Nội: Ba cá thể rùa gồm rùa cổ sọc, rùa cửa sông và rùa rặng đã được 2 giáo sư trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐH Quốc gia Hà Nội chuyển giao cho Trung tâm bảo tồn Rùa - VQG Cúc Phương. Đây là những con rùa do người dân Hà Nội sống quanh khu vực hồ Hoàn Kiếm bắt được khi chúng bò lên bờ và giao cho trường đại học. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1077, 1078)

Chú ý: Rùa cửa sông (tên khoa học là *Callagur borneoensis*) là một loài rùa cực kỳ nguy cấp, là loài rùa bản địa ở các khu vực sông ven biển ở Malaixia, Indônêxia, và Thái Lan (không phân bố ở Việt Nam). Đây là trường hợp đầu tiên được phát hiện ở Việt Nam có liên quan đến loài động vật quý hiếm này.

Hải Phòng: Một cán bộ công an tại Tp. Hải Phòng đã tự nguyện giao nộp một con khỉ vàng cho VQG Cát Bà sau một thời gian nuôi nhốt. Hiện con khỉ đang tạm thời được chăm sóc trước khi chuyển tới Trung tâm cứu hộ Sóc Sơn. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1031)

Hồ Chí Minh: Sau khi một khách du lịch nước ngoài phản ánh một cửa hàng lưu niệm ở địa đạo Củ Chi bày bán các bình rượu rắn, cơ quan chức năng huyện Củ Chi đã kiểm tra và lập biên bản yêu cầu chấm dứt hành vi vi phạm bày bán rượu ĐVHD trái phép. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1072)

Khánh Hòa: Năm cửa hàng ở Tp. Nha Trang đã chấm dứt hoàn toàn hành vi bày bán các mẫu vật rùa biển sau hàng loạt nỗ lực của Chi cục kiểm lâm tỉnh Khánh Hòa kiểm tra, lập biên bản. Thông tin về các hành vi vi phạm được pháp hiện từ cuộc khảo sát do ENV thực hiện phối hợp với các sinh viên của một trường đại học địa phương thuộc Mạng lưới tình nguyện viên bảo vệ ĐVHD vào cuối tháng 11/2007. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 905, 906, 907, 908, 909)

Một con Vích treo trên tường của một cửa hàng tại thành phố Nha Trang. Kiểm lâm Khánh Hòa đã tiến hành kiểm tra 7 cửa hàng có bày bán rùa biển và yêu cầu các hộ kinh doanh phải dẹp bỏ tất cả các cá thể rùa này. Ảnh: ENV

Hà Nội: Đội kiểm lâm cơ động tiến hành kiểm tra và tịch thu năm con dúi tại một nhà hàng ở quận Đống Đa. Toàn bộ ĐVHD tịch thu đã được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ Sóc Sơn, chủ nhà hàng bị xử phạt 200.000 đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1002)

Hà Nội: Một nhà hàng nổi tiếng tại Hà Nội đã tự nguyện chấm dứt việc bán mật gấu sau khi chương trình bảo vệ ĐVHD tiến hành giám sát và khuyến cáo nhà hàng về hành vi vi phạm. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 934)

Đồng Nai: Sau hơn nửa năm nỗ lực điều tra một vụ việc có liên quan đến vấn đề chính trị, Chi cục kiểm lâm tỉnh Đồng Nai đã tịch thu thành công ba con vượn nuôi trái phép tại một nhà hàng ở huyện Thống Nhất. Các cá thể vượn hiện đang được tạm giữ tại văn phòng chi cục trước khi chuyển giao cho trung tâm cứu hộ ĐVHD VQG Cát Tiên. Vụ việc này do một người dân ở Tp. Hồ Chí Minh thông báo đến đường dây nóng bảo vệ ĐVHD từ giữa năm 2007. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 565)

Một trong ba cá thể vượn đen má hung bị nuôi nhốt trái phép trong một nhà hàng ở Đồng Nai. Cả ba cá thể vượn đã được chủ nhà hàng giao nộp lại cho Chi Cục Kiểm lâm. Ảnh: ENV

Một số hình ảnh

Bình rượu rắn hổ mang chứa trứng bày trong một cửa hàng ở Hà Nội. Rắn hổ mang chúa (*Ophiophagus hannah*) được pháp luật bảo vệ trong nhóm 1B của Nghị định 32. Ảnh: ENV

Một cá thể gấu chó tại một trong rất nhiều trung tâm cứu hộ gấu của nhà nước có khả năng thu nhận gấu. Ảnh: ENV

Một người dân tại chợ Bắc Hà (Lào Cai) đang bán culi cho khách du lịch. Khu chợ này liên tục có những trường hợp vi phạm luật bảo vệ động vật hoang dã, trong đó có cả culi, da mèo rừng, và các sản phẩm khác từ động vật hoang dã bị bày bán trái phép. Ảnh: Trần Hùng

Góc nhìn

Trả tiền cho thợ săn

Có rất nhiều trường hợp, thợ săn được “bồi thường” vì ĐVHD đã bị tịch thu hoặc chuyển cho cơ quan chức năng. Điều này có nghĩa là những đối tượng vi phạm pháp luật được bồi thường tài chính về những hành động mà họ đã gây nên. Trong một số trường hợp, trả tiền cho thợ săn sẽ khuyến khích hành vi tiếp tục săn bắt trái phép. Ít nhất, thông lệ bồi thường cho thợ săn và các đối tượng vi phạm khiến cho hệ thống pháp luật bị suy yếu.

Khi một loài được pháp luật bảo vệ có nguồn gốc bất hợp pháp được phát hiện trong tay của thợ săn hay đối tượng buôn bán, động vật đó phải bị tịch thu mà không bồi thường cho đối tượng vi phạm. Cơ quan chức năng địa phương có thể cân nhắc không áp dụng hình thức xử phạt đối với những người tự nguyện chuyển giao các loài động vật được bảo vệ nhưng tuyệt đối không bao giờ được bồi thường tiền. Thông điệp gửi tới các thợ săn hay đối tượng sẽ vi phạm phải rõ ràng và cương quyết: “Nếu anh bị bắt khi trong tay có sở hữu một loài động vật được pháp luật bảo vệ, anh sẽ phải đối mặt với các khung hình phạt theo quy định của pháp luật. Nếu không bị khởi tố có nghĩa là anh đã may mắn, và đừng bao giờ nghĩ đến việc được bồi thường.”

Hãy gọi cho Cục Kiểm lâm
Nếu các bạn gặp khó khăn trong việc xử lý những trường hợp vi phạm liên quan đến các loài ĐVHD thuộc nhóm IB, Nghị định 32 bởi đối tượng của vụ án được bao bọc trong ô dù hay trong trường hợp các bạn muốn tố cáo tội phạm tham nhũng liên quan đến lâm sản, hãy liên hệ với Đội đặc nhiệm thuộc Cục kiểm lâm.

Tin tức về tội phạm trong khu vực

Pháp y cùng chung sức vào cuộc đấu tranh chống lại tội phạm buôn bán ĐVHD!

Cơ quan bảo vệ ĐVHD Malaysia vừa xây dựng một phòng thí nghiệm pháp y giúp họ giám định các sản phẩm ĐVHD và khởi tố đối tượng vi phạm. Phòng thí nghiệm mới này đang thiết lập một bản đồ DNA dành cho tất cả các loài bản địa đã biết và nguồn gốc của chúng thông qua việc phân tích máu và mô của các động vật phát hiện ở hiện trường. Ví dụ, nếu cơ quan chức năng tịch thu thịt ĐVHD từ một nhà hàng, phòng thí nghiệm mới sẽ có thể định loại chính xác loài từ một mẫu máu hay mô. Nếu loài đó được bảo vệ theo pháp luật Malaysia, chủ nhà hàng sẽ bị khởi tố. *(Theo nguồn tin: New Straight Times)*

Bắn để giết chết đơn đặt hàng

Cơ quan chức năng Ấn Độ vừa cho phép kiểm lâm bắn những tay thợ săn tê giác ở Vườn Quốc gia Kaziranga sau sự kiện sáu con tê giác một sừng bị giết vào đầu năm 2007. Những tên săn trộm dự định lấy sừng bán với giá khoảng 37.000 đô la/kg. Sừng tê giác thường được sử dụng làm thuốc cổ truyền. *(Theo nguồn tin: Indian News Service)*

Mức án nghiêm khắc đối với tội phạm liên quan đến hổ

Một công dân Trung Quốc bị kết án 10 năm tù và phạt hành chính 41 triệu đồng Việt Nam (2.500 USD) vì bán một tấm da hổ tại một chợ ở thành phố Đại Khanh vào đầu năm 2007. Tấm da hổ được lấy từ một con hổ ở miền Nam Trung Quốc, được bảo vệ trong luật bảo vệ ĐVHD Trung Quốc. *(Theo nguồn tin: Báo Tân Hoa Xã)*

Những tên săn rùa biển bị bắt ngoài biển khơi

Vào cuối năm 2007, cơ quan chức năng Philippine chặn một chiếc thuyền đánh cá Trung Quốc và phát hiện hơn 200 con rùa biển, hầu hết đã chết. Các ngư dân này bị quy kết vi phạm Luật Bảo tồn và Bảo vệ ĐVHD Philippine bởi rùa biển được bảo vệ trong luật này, đồng thời có thể sẽ bị phạt hành chính 340 triệu đồng (21.500 USD) và kết án 6 năm tù giam. *(Theo nguồn tin: WWF Philippines)*

Chương trình bảo vệ ĐVHD của ENV

Được thành lập vào tháng 1 năm 2005, chương trình Bảo vệ ĐVHD của ENV đã thiết lập và quản lý đường dây nóng tiếp nhận thông tin về nạn buôn bán ĐVHD trên cả nước. Với số điện thoại miễn phí 1800 1522, đường dây nóng khuyến khích mọi người dân thông tin về các hành vi vi phạm pháp luật bảo vệ ĐVHD. Các thông tin này sau đó được ENV chuyển đến các cơ quan chức năng, điều tra thông tin liên quan đến việc xử lý tang vật và đối tượng vi phạm. ENV cũng cập nhật kết quả xử lý của vụ việc đến người cung cấp thông tin. Báo cáo về các vụ việc được lưu trữ trong cơ sở dữ liệu bảo vệ ĐVHD của ENV.

Mục đích của chương trình Bảo vệ ĐVHD:

- * Khuyến khích sự tham gia và ủng hộ của công chúng trong nỗ lực đấu tranh chống lại nạn săn bắt, vận chuyển và buôn bán ĐVHD trái phép.
- * Hỗ trợ các cơ quan chức năng trong việc thực thi pháp luật, xử lý các vụ việc.
- * Thực hiện việc lưu trữ thông tin và xác định các nhân tố dẫn đến hành vi buôn bán trái phép.

Chương trình Bảo vệ ĐVHD của ENV được tài trợ bởi các tổ chức Humane Society International, Conservation International, và The Whitley Fund for Nature.

ENV xin chân thành cảm ơn Hiệp hội Bảo vệ Động vật Thế giới (WSPA) đã hỗ trợ cho những nỗ lực bảo vệ gấu của Việt Nam và tài trợ cho bản tin này.

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) phát hành bản tin hàng tháng về tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép ở Việt Nam bằng tiếng Việt và gửi đến các UBND, các cơ quan chức năng thuộc lĩnh vực bảo vệ ĐVHD, ban giám đốc các khu bảo tồn và chi cục kiểm lâm của 64 tỉnh, thành trong cả nước.

Phiên bản tiếng Anh của bản tin tháng được gửi đến các tổ chức bảo tồn.

Thông tin chi tiết, xin liên hệ:

Nguyễn Thị Vân Anh

Chương trình Bảo vệ Động vật hoang dã

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)

N5. IF1, ngõ 192 Thái Thịnh, quận Đống Đa, Hà Nội

Tel/Fax: (84 4) 514 8850

Thư điện tử: hotline@fpt.vn

Website: www.thiennhien.org

Hoan nghênh ý kiến đóng góp và những thắc mắc của độc giả

Nếu bạn có câu hỏi hay thắc mắc liên quan đến các vấn đề buôn bán ĐVHD và muốn được các chuyên gia giải đáp, hãy gửi thư đến hotline@fpt.vn, chúng tôi sẽ cố gắng tìm ra câu trả lời. Câu hỏi của bạn sẽ có thể được lựa chọn đưa vào mục "Tiếng nói cộng đồng" trong chương trình phát thanh Bảo vệ ĐVHD của chúng tôi phát hàng tháng trên Đài tiếng nói Việt Nam.

ĐƯỜNG DÂY NÓNG BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Nếu bạn thấy động vật hoang dã bị vận chuyển, buôn bán, tàng trữ, hãy báo cho kiểm lâm, cơ quan chức năng địa phương hoặc liên hệ đường dây nóng của Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên

Hotline: **1800-1522** Email: **hotline@fpt.vn**

Góp sức bảo vệ ĐVHD ở Việt Nam chỉ bằng một cuộc gọi